

Ostravské vánoční tipy 2009

Již pátým rokem obohatí vánoční atmosféru v Ostravě zpěvohra „**Jesličky svatého Františka**“, která je určena malým i velkým divákům. V kostele svatého Václava ožijí opět příběhy svatého Františka a jeho bratří, jako je kázání ptáčkům, obrácení zlého sedláka Pepína, souboj s čertem a hlavně - stavba betléma. Dvě rodinná představení pro veřejnost proběhnou **21. 12. od 18 hodin a tradičně na Štěpána - 26. 12. od 14 hodin.**

Skladatel a libretista Pavel Helebrand napsal zpěvohru v roce 1995 pro Operní studio Národního divadla Moravskoslezského. V roce 2005 byly „Jesličky“ podruhé nastudovány z iniciativy Ilony Kučerové - pořadatelky pravidelných koncertů v kostele svatého Václava. K přípravě nové inscenace spojili své síly: autor díla Pavel Helebrand, sbormistryně Lenka Živocká, dirigent Jurij Galatenko, dramaturgyně Tereza Pogodová, členové opery a Operního studia ND Moravskoslezského a spolu s nimi i celá řada amatérských herců a zpěváků.

Za laskavé podpory biskupa Františka Václava Lobkowicze a faráře Jana Plačka je zpěvohra uváděna v kostele sv. Václava každý rok a stala se součástí ostravských Vánoc.

STŘÍBRNÁ SOBOTA A NEDĚLE

Vánoční jarmark na hradě!

(12. - 13. 12. 2009)

Třetí adventní víkend přijďte strávit na Slezskoostravský hrad a uvolnit se v historickém prostředí od všech nákupních shonů.

Co všechno uvidíte?

- ukázky řemesel a prodej tradičních lidových i uměleckých výrobků
- předvádění vánočních zvyků - např. lití olova, lodičky ze skořápek a ořechů, krájení jablíček apod.
- ochutnat pečené kaštiny
- představí se umělecké hudební soubory s koledami, lidovou a historickou hudbou
- živý betlém
- prodej tradičních, lidověuměleckých předmětů a výrobků
- práci kovářského mistra
- koledy a valašské vánoce
- vánoční představeníčko pro děti i dospělé
- nebude chybět ani výroba a prodej svíček a další vánoční pěknosti
- v sobotu v 17.30 hod. proběhne slavnost ohňostroj!

Otevřeno: sobota 10:00 - 19:00 hod.
neděle 10:00 - 18:00 hod.

Souznění - mezinárodní festival adventních a vánočních zvyků, koled a řemesel se koná poslední adventní víkend hned na několika místech našeho kraje. Bohatý program nabízí v předvánočním čase po čtyři dny nejenom koncerty a představení v zajímavých prostorách (kostely, koncertní sály, exteriéry, Stodolní ulice s hud. klubem Templ v Ostravě, atd.), ale

Festival Souznění (17. 12. - 20. 12. 2009)

také doprovodné výstavy, umělecká řemesla, filmové představení a slavnostní mši svatou.

Součástí je i oblíbený Vánoční jarmark s následným zvykoslovným programem a prodejem regionálních specialit v Kozlovicích. Prezентují se zde děti i dospělí, amatéři i profesionálové a mistři lidových řemesel. Domácí i zahraniční tvůrci předvedou výrobu vánočních ozdob, keramiky, lidových šperků, kovových, kožených a řezbářských výrobků.

Festival, který je ojedinělou mezinárodní přehlídkou tohoto typu, a je již jedenáctým ročníkem započaté tradice vrcholí nedělním galakoncertem v Domě kultury města Ostravy.

www.souzneni-festival.cz

Nejen o Vánocích

Spolu s prosincem nám stejně jako vloni přišel čas adventní už poslední listopadovou nedělí. Možná je nyní na místě připomenout si, že Advent je doba příprav na Vánoce. Pochází z latinského slova adventus, které znamená příchod. Adventní ob-

dobí by nemělo být jen časem nákupů. Proti časům minulým jsou obchody dnes plné zboží a my už nemusíme čekat hodinové fronty na kilo pomerančů na příděl. Už není nutné honit se za nákupy nebo plnit tašky tím, co zrovna v obchodě mají. Do supermarketu lze zajít kdykoli, a z plných regálů vybrat uvážlivě to, co potřebujeme. Často, dívaje se v obchodě kolem sebe v době adventní, přemýšlím, zda skutečně potřebujeme tolik sladkostí, hory jídla a pití, tolik věcí, které nás bezúčelně obklopují. Potřebují naše děti tolik hraček, které vlastně vůbec nerozvíjejí jejich smysly?

O kolik bohatší by byl náš domácí prostor, kdybychom si jej ozdobili společně vyrobeným adventním věncem, a to bez ohledu na to, zda víme, co symbolizuje. Přitom adventní věnec používá většina domácností a už v dávné minulosti patřil k nejdůležitějším symbolům předvánočního času. Je symbolem vítězství a královské důstojnosti, radosti a úcty.

A co jsou vlastně Vánoce? Zkusme si odpovědět na tuto otázku a dozvíme se, že co člověk, to jiný názor, jiná očekávání, jiný přístup. Pro někoho a to hlavně pro ženy - jsou dny vánoční kuriózně plné shonu, aby si pak mohla rodina v klidu užít svátků. Takového shonu, jakoby ani ony samy do rodiny, které ten jejich klid a mír přejí, nepatřily. V minulosti jsme se těšili na příchod Vánoc dlouhé týdny a pranic nám nevadilo, že peněz je poskrovnu. Vánočními dárky, které u nás naděluje Ježíšek, byly zpravidla velmi potřebné věci, které by se tak jako tak musely koupit. Dříve nebyly Vánoce ani tak o dárkách, jako spíše o vzájemné lásce a přátelství, radosti a pocitu sounáležitosti v rodině, která se sešla ke společným oslavám pod rodným krovem.

Jak se dočteme ve starších knihách nebo se dozvíme z vyprávění prababiček: „O Štědrém dnu od časného rána praskal v peci a kamnech oheň - to protože se připravovala štědrovečerní večeře. Vařil se hrách, čočka, několik druhů polévek, pekl se kuba z krup a česneku. A lidé se od rána postili, aby večer viděli „zlaté prasátko“.

S přicházejícím soumrakem děti stále častěji vybíhaly ven, pozorovaly nebe a hlídaly, kdy se objeví první hvězdička. S tou si rodina sedla k slavnostnímu stolu prostřenému bílým ubrusem. Večeři zahajovala společná modlitba, vzpomínka na uplynulý rok a poděkování Bohu za vše dobré, co přinesl, i za to, co vzal. Nejdříve hospodyně postavila na stůl mísu s hrachem. Klíček hrachu má podobu kalichu a podle tradice spojoval všechny stolovníky v dobrém i zlém.

Potom paní domu odebrala z mísy po lžici pro každé z domácích zvířat. Teprve pak si podle vážnosti a stáří nabírali ostatní. Po hrachu se podávaly polévky pro sílu, čočka, aby byly peníze, kuba, masitý pokrm nebo ryba pro radost. Kostí se dávaly na jeden talíř a po večeři je hospodář odnesl ve lněném ubrousku pod jablono. Naposledy se na stole objevila vánočka a cukroví. Pila se bílá káva, čaj, nechybělo ani trochu piva, vína nebo hlt pálenky pro dobré zažití.

Když zazvonil zvoneček, přinesl hospodář do místnosti stromeček ověšený jablíčky, sušeným ovocem, cukrovím, kostkami cukru zabalenými do barevných papírků, ořechy a řetězy. Na stromečku se zapálily svíčky a všichni zpívali koledy. Ty se pak u stromečku zpívaly každý večer, dokud se neodstrojil a Vánoce neskončily.

Vyvrcholením štědrovečerních oslav byla půlnoční mše. Lidé se scházeli v kostele, kde vedle oltáře stály jesličky. Venku byla zima, sníh a tma. Uvnitř kostela, ohřátého dechem věřících, zářily svíce. Varhany doprovázely hlasy zpěváků, ke kterým se postupně všichni přidávali. Tak se o půlnoci Štědrého večera narodil v srdcích lidí Kristus. Všichni věřili, že je přítomen na bohoslužbě právě v tom jejich kostele. Cítili přítomnost lásky malého dítěte a s nadějí hleděli do nového roku.“

Jako lékaři se mi moc dobře poslouchá, jak skromná byla ta štědrovečerní krmě. Také se mi líbí půldenní půst - tedy odlehčení organismu, které je našim tělem zcela jistě vítáno, zejména budou-li následovat dny přeplněné jídlem. A vlastně i ze stejného důvodu ono vybíhání ven a vůbec trocha toho pohybu je o svátcích velmi žádoucí. Sledování zimní sportů v televizi to opravdu nevytrhne.

Myslím, že ne každý chce a bude děkovat Bohu, nicméně k takové duševní hygieně, za kterou se jako psychoterapeut přimlouvám, patří i pokorné si uvědomování toho, co a koho máme i co a koho už nemáme. A že někdo kolem nás má třeba i o hodně méně, než máme my. Spolu pak skutečně být hlasem nevyzpívaným si můžeme udělat veselou náladu přezpíváním koled. A komu zpěv opravdu nejde - CD s koledami to jistí. Pak už si můžeme dovolit k profesionálním hlasům aspoň broukat.

Lidé si koncem roku, ale zejména na počátku roku nového přejí navzájem řadu věcí. Ať je rok úspěšnější, ať mají hodně peněz a lásky, ať jsou zdraví... A možná také klid, ať se mají nad čím usmívat. Protože jedna z nejdůležitějších věcí pro zdraví každého je smích. Proč jinak by nám bylo dáno umění dělat humor a schopnost ho smíchem vyjádřit. Veselost se stává i tělo zdravější a zdravotní potíže se lepší. S humorem se stávají problémy snadněji řešitelné, se smyslem se zasmát posilujeme vztahy a přinášíme radost ostatním. A nikdy není člověk tak starý, by se nemohl bavit.

Přeji vám do příštího roku mnoho dnů, v nichž se se svými blízkými podělíte o smích a o radost, necht' vám zdraví slouží a za svými lékaři docházíte jen preventivně...

MUDr. Hugo Příbyl, Ph.D.

Zpravodaj SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

Vycházky i v zimě - Hodiny, které by měl každý Ostravák znát

V zimním čase vás zavedeme na výlet do centra Ostravy - městské památkové zóny Moravské Ostravy, kde najdete ojedinělou přehlídku architektury a urbanismu 19. a 20. století. Středobodem památkové zóny je Masarykovo náměstí s budovou Staré radnice (dnes Ostravské muzeum). Právě tam měli namířeno členové Společnosti senior v rámci každoročně konané akce - Podzim seniorů. Zážitek to byl jedinečný a určitě si ho také nenechtejte ujít. ▼

První písemná zmínka o budově staré radnice je v listině dokumentující spor Jana Sedlnického z Choltic s městem Moravskou Ostravou v roce 1539... Ale dost povídání, to vše a mnoho dalších zajímavých informací a exponátů na vás čeká právě v ostravském muzeu.

První muzeum v Ostravě vzniklo již v roce 1872. Založil jej ve Slezské Ostravě učitel, osvětový pracovník a sběratel, Karel Jaromír Bukovanský. Roku 1904 vzniklo v Moravské Ostravě "Industrie und Gewerbe Muzeum", které mělo podporu německého vedení města. Téhož roku vzniká i české Průmyslové a živnostenské muzeum.

Po první světové válce byla všechna tři ostravská muzea spojena v jedno a jejich sídlo bylo ve staré poště. Později byla přemístěna do jedné z nejstarších budov města Ostravy - Staré radnice, kde se nachází dodnes. Sbírkové fondy čítají v současné době obrovské množství předmětů značné historické hodnoty.

Stálá expozice je tématicky rozdělena do tří částí: prezentace společenskovedných a přírodovědných sbírek, historie města a okolní přírody. Ve sbírkové části jsou vystaveny nejlepší exponáty z umělecké tvorby malířů a sochařů. K nejvýznamnějším patří obrazy anonymního autora z Mechelenu *Návrat ztraceného syna* a *Rozloučení s rodiči*, dále pak řemeslné výrobky různé provenience - cín, hodiny a hodinky, grafika, sklo a porcelán.

Historii města zachycují dobové fotografie a trojrozměrné sbírkové předměty, týkající se života ve městě a okolních městských částech. Nejstarší minulost připomínají archeologické nálezy z Moravské Ostravy. Zrod průmyslu symbolizuje širokoúhlé plátno Otty von Bollhageny Vítkovice z roku 1911 a model rakousko-uherské bitevní lodi *Viribus Unitis* z roku 1914.

▲ Zajímavá je expozice zachycující svátky a obyčeje, které se v našem kraji udržují dodnes. K historii města se váže také expozice hornictví s mapkou umístění historických těžních věží a unikátní sbírkou důlních lamp a přístrojů.

Určitě nepřehlédněte téměř 200 let starý orchestrion s pohyblivou figurkou klauna (tento typ je hodně vzácný), vyrobený známým Janem Klepetářem.

Mezi pozoruhodné exponáty patří originální **Maškův pokojový orloj** s mnoha astronomickými funkcemi. Jan Mašek, technik Vítkovických železáren ho sestavil v letech 1924 - 1935. Orloj je 225 cm vysoký, sestává z 2500 součástí. Je poháněn osmikilovým závažím, které se samočinně natahuje elektromotorem.

Přesný chod stroje udržuje vteřinové kompenzační kyvadlo. Orloj má 51 funkcí, vlastní hodinový ciferník, kalendářní, astronomickou a planetární část.

Maškův orloj je opravdu chloubou a unikátním exponátem u kterého by se měl každý návštěvník muzea zastavit a které by měl každý Ostravák znát. ▼

K atraktivnosti prohlídky muzea přispívá moderní průvodcovský systém, který umožňuje návštěvníkům volný individuální pohyb v prostorách muzea bez průvodce. Pokud vás zajímá pouze část výstavy nebo si chcete prohlédnout jen vytipovanou sbírku zvolíte si vlastní tempo či jiné pořadí prohlídky a nemusíte se vázat na skupinovou prohlídku. Díky portu a nasazeným sluchátkům je vám automaticky přehrán komentář k daným expozicím nebo exponátům. Jednotlivé identifikátory exponátů nebo expozice vysílají v předem definované oblasti identifikační kód. Přijímač, po zachycení tohoto kódu, automaticky spustí v systému zaznamenaný komentář, který si vyslechnete.

Další využití audiovizuální techniky skýtá 3D projekce, kdy musí divák použít speciální brýle, které umožňují vnímat prostorový obraz. Projekce nabízí ukázkou současné Ostravy krátkou prezentací zajímavostí všech 23 obvodů města.

To vše, ale i mnohem více, nabízí ostravské muzeum. Přijďte, možná budete příjemně překvapeni stejně jako členové klubu Společnosti senior.

A když už budete na Masarykově náměstí, v budově naproti Staré radnice se nachází Citetárium - největší muzeum ceter v Evropě, které ukrývá další poklady o nichž jsme již psali v čísle 4/2006. (mar)

Otevírací doba ostravského muzea:

pondělí-pátek : 9.00 - 17.00
neděle: 13.00 - 17.00
sobota: 9.00 - 13.00

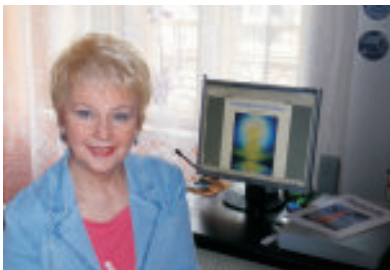
Vstupné:

60 Kč dospělí
50 Kč studenti, důchodci
40 Kč děti

Je realitou, že láska je mocná čarodějka?

Já se domnívám, že ano a nepřímo mi to potvrdila i básnička, členka výboru ostravského střediska Obce spisovatelů a novinářka Eva Kotarbová. Když jsem se jí zeptal, kdy napsala první básničku o lásce odpověděla:

„Bylo mi šestnáct. Líbil se mi jeden kluk. Taková platonická láska po určité době, později reálná a velká.“

Když jsem jí řekl, že podobné pocity jsem zažil ve svém mládí i já, a přesto jsem se nestal básníkem, uvedla:

„V psaní veršů mě totiž tehdy ovlivnil také skvělý profesor na gymnáziu Miroslav Etzler. Tatínek dnes známého novináře Tomáše Etzlera a herce Miroslava Etzlera. Nejen mne, ale i další spolužáky přesvědčil, že má velký význam hlouběji se zajímat o českou a cizí literaturu, protože to obohacuje duši člověka.“

Od napsání školáckých veršů až po vydání její první básnické sbírky uplynulo několik let. A jak to v životě chodí, někdy o životní cestě člověka rozhodne náhoda, štěstí, chcete-li osud. Jak to bylo v jejím případě s vydáním prvotiny?

„V době, kdy vznikly moje Podkůvky, bylo na severní Moravě jediné vydavatelství - Profil. V něm působili kvalifikovaní redaktori, kteří vyhledávali, například v různých soutěžích, talentované básníky a prozaiky. Hodnotili jejich básně, povídky, romány a později je předkládali literárním kritikům k tzv. lektorování. Společně pak rozhodli, co se vydá. Podkůvky - to je sbírka milostných a mateřských veršů. Než jsem se k ní dopracovala, bylo mi třicet. Dost pozdě. Jenomže to už jsem měla za sebou studium matematiky a zeměpisu, kantorskou praxi, tedy léta, kdy jsem pustila obdiv ke krásné literatuře tak trochu k vodě a vzplála velkou láskou k cestopisům. I obávaná „matika“ mě bavila.“

Vazba k literatuře, k psanému slovu ale zvítězila a z nadšené paní učitelky, jak sama o sobě někdy říkávala, se stala novinářka, která pracovala v tiskových i elektronických médiích, kde se věnovala převážně kultuře. Samozřejmě, že se vrátila i k psaní básní. A co ji inspiruje?

„Na tuto otázku je možná stručná odpověď - život. Nejsem autor, který opisuje jiným vymyšlené příběhy a prožité pocity a trochu je pozmění, i to se často stává. Když vznikala moje druhá sbírka Kameny, kolem roku 1980, emigrovalo z Československa mnoho lidí. Přemýšlela jsem o tom, takže mě začaly napadat verše, které se obsahem vztahovaly k rodnému městu Ostravě, k mým předkům. Inspirací pro třetí sbírku Zapomenuté věty byly osudy lidí, s nimiž jsem se setkala, a opět je to i hledání souvislostí s předky. Nejen pokrevními.“

Bála ses že klopýtnu o pýchu/ nebo zraněného člověka/ Bázeň hladila (trojverší z básně Bolavá studem, sbírka "Zapomenuté věty")

V současné době se Eva Kotarbová těší ze své nové básnické sbírky, která vyšla před několika týdny. Dala jí název Siluety. Autorka je ráda, že její verše svými výtvarnými díly doprovodil známý ostravský umělec Antonín Gavlas. Věřím, že si knížka na přeplněném knižním trhu najde svoje čtenáře.

V Siluetách se objevuje znovu její zaujetí pro domov, láska k nejbližším i přátelům, soucítění s lidmi, ke kterým byl osud méně vlídný než k ní. Je tu ještě něco nového: okouzlení světem moderní techniky, k němuž patří mobily, počítače a jiné, které dnes tak často ovlivňují lidské pocity a dokonce vztahy.

Eva je básníčkou, ale píše i povídky, snad se někdy dočkají vydání, a jak jsem už uvedl, stále novinářkou. Svě články otiskuje v různých časopisech a ve vlastním internetovém - Haló, Ostrava! (www.kotarbova.eu).

Spolupodílí se na cyklu literárně dramatických pořadů Ostrava město poezie, které organizuje ostravské středisko Obce spisovatelů, a je zaneprázdněna i dalšími aktivitami. Když jsem se jí ještě zeptal, jak se dívá na to, že dnešní mladí lidé se o poezii příliš nezajímají, rázně mi odpověděla:

„Vždyť se zajímají! Znáám hodně mladých mužů a žen, kteří píšou verše a vydávají básnické sbírky i vlastním nákladem. Vzhledem k tomu, že se podílím na tvorbě občasníku ostravského střediska Obce spisovatelů, který má název Průhledy, a jsem často na křtech knih a literárních večerech, kde není nouze o zástupce mladé autorské generace, mohu svůj názor doložit. Poezie nebyla ani v minulost masovou záležitostí. Lidé ji ale v určitých etapách života potřebují. Může mít různou podobu, nejen tu klasickou, knižní. Je v písničkách, v životním stylu mnohých lidí a jinde. Stačí se více rozhlédnout.“

Přátelé o ní říkají, že je nejen dobrou novinářkou, což mohu potvrdit, ale i nadšenou hospodyňkou, turistkou, cestovatelkou, příznivkyní divadla a ve výčtu aktivit bych mohl ještě dlouho pokračovat. Životní elán a energie z ní doslova tryskají. Na počátku jsem napsal, že láska je mocná čarodějka. Životní cesta básničky a novinářky Evy Kotarbové to potvrzuje.

Libor Klásek

Zapomenuté věty

*Potkávám je každým dnem
plaché tóny
dávno vyřčených slov*

*V nich se usmíváš
mým starostem
kamenům padajícím v zapomnění*

*I rozdrolené
shlukují se v pilíře
vyklenou v mosty -
a já nesměle
střádám radost na písničku*

*Hlavu skláním
u schránky kovové
blízko hlíny
tušíc
ztracenou melodii
tebou vyslovených vět*

Výtvarnice o které ještě uslyšíme

Nejdete ji v ne příliš krásné části sídliště Mizerov v Karviné, kde má v budově bývalé ZUŠ prostorný ateliér. Je to člověk s neuvěřitelným záběrem uměleckých činností. Múzy na ní rozhodně nešetřily a stále ji líbají jedna přes druhou - **GRETA SARTORISOVÁ.**

Stíhlá, spíš drobná, velmi půvabná žena, které věk vůbec neškodí. Kdo by ji viděl jen zběžně rozhodně by neřekl, že oplývá takovou pracovitostí a pílí. Dívčí tvář, křehký zjev vůbec nesmí mýlit. Narodila se v Karviné a tam také strávila svůj dosavadní bohatý život. Nejprve se věnovala pedagogické práci a také se starala o rodinu a své tři děti a také pomáhala manželovi v podnikání. Navrhovala interiéry - byl to například krásný Společenský dům v parku lázní Darkov, Zámecká vinárna na náměstí v Karviné, v překrásně zrenovovaném zámku. O spoustě dalších zajímavých tvůrčích aktivitách, jako jsou diplomy, pamětní listy, viněty na ušlechtilá vína, by se dalo rozepisovat dlouho.

Ani to však nápady a výtvarnou invencí nabitou Greta neuspokojovalo. Pustila se také do oděvní tvorby. Jako malířka a oděvní návrhářka vytvořila řadu večerních modelů zdobených lepením broušených kamínků, voskovou batikou nebo jemnou kresbou.

Každé z těchto šatů jsou neopakovatelným originálem a jejich nositelky si v nich připadají jako Popelky na bále.

Kdy vlastně Greta k textilní tvorbě přilnula? Stalo se to v dětství. Její děd i otec byli perfektními krejčími a takový talent se zřejmě dědí. Její modely byly předvedeny i v Obecním domě v Praze v roce 2003 a sklidily velký obdiv publika. Greta však stála tak trochu v pozadí, jako vlastně vždy při svých výstavách. Tak mnohým obdivovatelům možná ušlo, že tvůrkyní je ta drobná žena s rozzářenými očima a nadmíru šikovnými rukama.

Některé její večerní šaty nosí ke slavnostním příležitostem i sólistka ND Moravskoslezského v Ostravě Mariana Pilarová, ale dobře se v nich jistě cítí i paní Viktorie Špidlová nebo ředitelka časopisu „Lobbe“, v Praze, Pavla Podskalská.

Textilní tvorba je náročná na preciznost a nápady. Textilní návrhářství Gretě nestačilo a pustila se do tvorby vitráží a speciální techniky - spékané sklo, kde je také úspěšná. Stala se kurátorkou „Galerie pod věží“ na karvinském náměstí, poblíž magistrátu, kde pořádá zajímavé výstavy nejen regionálních výtvarníků.

V roce 2001 založila s několika dalšími umělci Občanské sdružení výtvarníků Karvinska. Prezentovala se na řadě samostatných, ale i společných výstav, kterých bylo od devadesátého roku víc než dvacet. Nebylo to pouze v Karviné a regionu, ale také v Německu, Polsku, na Slovensku, v Praze, Ústí nad Orlicí. Její obrazy zdobí i v Japonsku a Římě.

Vitráž

"Anděl" fussingl

O jejich výtvorech jsme si povídaly hodně dlouho a já jsem stále víc žasla nad tím gejzírem nápadů i nad naprostou precizností její tvorby.

Ve skoro adventním čase přišla řeč také na blížící se Vánoce. Jak se slaví u Sartorisů? Určitě s velkou a nápaditou výzdobou celého domu, který mají v Darkově. Sejde se celá rodina i s rodinami bratra a sestry. Rádi zasednou ke společnému stolu, který dává pocit sounáležitosti a bezpečí. A co by to bylo za vánoční svátky bez kapříka, klasicky smaženého, bez bramborového salátu a cukroví? To vše musí být. „Dokonce si rádi zazpíváme koledy, a to je pak teprve ta správná atmosféra.“

Ještě jsem vám vlastně neprozradila, že Greta krásně ráda zpívá, a to i s kapelou. Zeptala jsem se i na dárky, jestli nejsou třeba z vlastní dílny. Ale to prý ne, protože by to vypadalo jako šetrnost. „Stejně si dáváme spíše symbolické a menší dárky, protože ty mají potěšit. Ty velké a větší věci si kupujeme podle potřeb během roku“ říká paní Greta.

A tak plynulo naše povídání zcela neformálně, jako voda v řece a bylo třeba se loučit. Zachmuřený podzim nedává světlo příliš dlouho. Při loučení jsme si slíbily, že se uvidíme brzo v Ostravě, nebo v Galerii pod věží v Karviné, kde bude právě počátkem prosince pěkná výstava.

A vy milí čtenáři se s Gretou sejdete třeba právě na některé výstavě. Jí i vám přeji, aby zajímavá setkávání s jejími výtvary obohatila i ten váš nejvýšeňší den, ale třeba i dny sváteční, které jsou před námi.

Hana Kuchařová

Možná, že také ve vašem okolí se najde řada velmi zajímavých a aktivních lidí, kteří i v seniorském věku mají spoustu vitality a elánu. Rádi o nich na našich stránkách také napíšeme. Své náměty zasílejte písemně nebo E-mailovou poštou na adresu redakce.

Příběh polského kněze působícího v regionu Slezska a severní Moravy

Curiculum vitae: Duchovní správce Těškovice P. Mgr. Piotr Rak. Narodil se v Tychách, v Polsku. Vyrůstal v Imielinie, malém městečku 20 km od Katowic. V roce 1993 nastoupil do semináře a ke studiu teologie na Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym w Katowicach.

24. června 2000 byl vysvěcen na kněze Otcem biskupem Łobkowiczem v ostravské katedrále. Týž den, během slavnostního oběda novokněží s Otcem biskupem byly rozdávány dekrety - v tom jeho stálo: Ustanoven jako kaplan ve farnosti Třinec. Po ročním působení odešel do farnosti Hlučín. V roce 2003 byl ustanoven administrátorem pěti kostelů v Olbramovicích, v Lubojatech, v Těškoviciích, ve Slatině a v Tisku. V roce 2004 se jejich správa rozdělila a část farnosti převzal jeho kolega také z Polska Paweł Kukiola.

Pohled z druhé strany

P. Mgr. Piotr Rak už také několikrát navštívil Rožnov pod Radhoštěm a bylo by neodpuštělné nevyužít jeho návštěvy ke krátkému rozhovoru.

Neovládáte obdivuhodně jen český jazyk, neobyčejně dobře znáte také Moravskoslezské Beskydy, jako by jste se ve zdejších horách narodil.

„Jsem velký fanďa hor a velký turista. Dalo by se říci, že nejsou dva týdny, abych někde na horách nebyl. Rád jezdím na kole, chodím po turistických značkách. Sbírám pohlednice, učím se poznávat různé květiny a stromy. Mám rád přírodu. Navštívil jsem také kapli na Radhošti. Je krásná. Architekt, který ji projektoval měl smysl pro krásu. Kaple zapadá do prostředí hor, je z ní cítit nejen duch umění, ale také duch zbožnosti. Návštěva kaple na Radhošti je pro mne vždy zážitek.“

Viděl jste také Rožnov z balonu.

„Byla to lákavá nabídka. Letěli jsme nad městem právě v čase rekonstrukce místního kostela, takže to byla taková historická chvíle. Počasí nám přálo. a šťastně jsme přistáli na Bacově.“

V Rožnově pod Radhoštěm jsem poměrně častým hostem u Pavla (pozn. Ing. Pavel Onheiser, generální ředitel firmy Myonic), setkáváme si při různých příležitostech. Posledně to bylo při svěcení krásné kapličky na jeho zahradě. Posvětili jsme ji s místním farářem P. Jiřím Poláškem, pak poseděli s přáteli. Lidé jsou zde velice přátelští, milí a Valašsko je pověstné pohostinností. Prohlédli jsme si také některé zdejší kostely.“

Jak se vám působí v Těškovické farnosti?

„Je to farnost ex curendo, to znamená, že se tam dojíždí. Těškovická farnost má svou právní subjektivitu, má své matriky, ale vzhledem k tomu, že v současné době je v České republice málo kněží, kteří mohou působit v duchovní správě, dojíždí se tam ze Slatiny. V Těškoviciích ani za minulého režimu nebyla přerušena výuka náboženství v místní škole. A také dnes je tam spousta malých dětí, které chodí na křížek, na mši svatou. Je také spousta křtů každý rok, takže mi to dělá radost. Věnujeme se dětem. Už od 1. do 3. třídy se děti připravují na první svatě přijímání, v roce 2009 jsme měli 14 sv. přijímání, což je krásné na takovou malou vesnici. Dá se říct, že až 90% těškovických dětí chodí do náboženství. Náboženství máme od 1. do 5. třídy ve škole. Pro ty starší děti vyučuje paní katechetka nebo já náboženství po mši svaté na faře.“

Máte ve své farnosti nejvíce ministrantů, kteří dokonce zvítězili v krajské soutěži.

„Každý rok se koná setkání ministrantů z celé diecéze ostravsko-opavské. Konalo se v Opavě v kostele sv. Ducha za přítomnosti Otce biskupa a zúčastnili se ho naši ministranti z Těškovice, Slatiny a z Tisku. V ministrantské soutěži z vědomostí z oblasti náboženství, dějin církve, znalostí o kostelech a památkách v ČR získali naši ministranti 1. místo z celé ostravsko-opavské diecéze. To byl velký úspěch a také velká radost.“

Čím jsou právě Těškovice výjimečné?

„Je tu krásná příroda, bezprostředně napojená na chráněnou přírodní oblast Oderské vrchy. Z Těškovice je výhled přes Moravskou bránu až po Moravskoslezské Beskydy, právě tím je obec trochu výjimečná. Vůbec většina obcí v Oderských vrších má své místo na hřebenech vrchů, takže kromě krásných výhledů je tam dost větrno

a v zimě bývá dost sněhu. Sice povětrnostní podmínky jsou tam trochu drsnější, ale i to má své kouzlo.“

Ing. Pavel Onheiser vzpomíná:

„V Těškoviciích jsem chodil do kostela odmala, ještě za časů, kdy tam byli sídelní faráři, spíš starší kněží, kteří pečovali o farnost Těškovice.“

V 60. - 70. letech minulého století kněží ubýlo, do Těškovice dojížděl kněz ze Slatiny nebo z Pusté Polomí. Až v závěru 20. století se situace zlepšila. Po 90. roce přichází dosti výrazná pomoc z Polska a polští kněží jsou většinou pozitivně přijímáni.

P. Piotr Rak s Ing. Pavlem Onheiserem u kapličky, kterou posvětili společně s rožnovským farářem P. Jiřím Poláškem

V roce 2003 přišel do Těškovice P. Piotr. Tehdy jsem byl na jeho první mši. Zahájil ji, jako by ve farnosti sloužil odnepaměti, jen občasné přizvuk nebo polská koncovka prozradily, že není zdejší. Jeho kázání bylo tehdy úžasné.

Mám rád kněze, kteří kromě hlavního poslání, což je obětování a proměňování, kromě vlastní eucharistie, dokáží také promluvit k lidem a vyslovit hlubokou myšlenku.

S příchodem P. Piotra nastalo v duchovní správě v Těškoviciích jakési obrození. A nejen tím mládím, ale především, že přišel s myšlenkou obnovy a zlepšení místní duchovní správy. Za pozitivní považuji to, že u něho vždy vedla od myšlenky k realizaci přímá úsečka, že její realizace netrvala roky, ale jen měsíce, někdy pouhé týdny.

Společně s Těškovjákama jsme pořídili novou střechu kostela. Tu jsme doplnili krásnou malou věžkou s baňkou, kam jsme vložili kroniku těškovické farnosti, a sklenici slivovice. Podařilo se opravit oltář a renovovat nádhernou fresku. Také nainstalovat nové krásné lustry.“

P. Piotr má v Těškoviciích autoritu. Prozradil, že služba v Těškoviciích ho moc těší. A místní obyvatelé zase těší, že mají takového skvělého duchovního správce.

Text a foto: Richard Sobotka

Sluneční hodiny na Hlučínsku

V době, kdy ještě neexistovaly hodiny, využívali lidé k měření času vše, co bylo kolem nich. Díky přírodním živlům vznikaly například hodiny kapalinové, přesýpací pískové a jiné. Pro orientaci v čase používali také hořící svíčky, kterým v závislosti na jejich velikosti ubýval vosk vždy určitou dobu. Zvláštním způsobem byl také počet odříkaných žalmů. Měření času prošlo dlouhým vývojem a vznikla řada prostředků jak a čím čas určovat. Jedny z nejrozšířenějších hodin, před vznikem současných mechanických, byly ty, které využívaly rotace slunce.

Objev slunečních hodin spočíval v uvědomění si souvislosti mezi délkou či směrem vrženého stínu a polohou Slunce na obloze. Nejstarším typem těchto hodin byl jednoduchý svislý obelisk se stupnicí na zemi, kdy délka vrženého stínu určovala denní hodinu.

Postupem času se sluneční hodiny měnily. Vznikaly v podobě komplexů staveb (Stonehenge), chrámů, svislé na zdech domů, vodorovné, polární, orlojní, některé byly jednoduše ztvárněné, některé se pyšily vysokou uměleckou kvalitou atd.

I dnes u nás existují stovky až tisíce slunečních hodin. Vidět je můžeme na hradech, zámcích, historických budovách, palácích či kostelích. Dnes jsou již hojně zastoupeny i na řadě rodinných domků, v zahradách, parcích, na náměstích a všude tam, kde dopadají sluneční paprsky.

Sluneční hodiny se v malém počtu nacházejí i na Hlučínsku

Asi nejznámější jsou sluneční parkové hodiny v **Píšti**. V době svého vzniku v roce 2005, byly největšími hodinami tohoto provedení v Evropě. Jedná se o vodorovné hodiny ležící na křižovatce před kostelem sv. Vavřince. Jejich celkový rozměr je 16 x 47 m. Hodiny jsou orlojní, to znamená, že mají stupnici od 1 do 24 hodin. Římské číslice jsou znázorněny na kamenných podstavcích tvořící půlkruh. Šikmý ukazatel, rovnoběžný se zemskou osou, je 3,5 m dlouhý.

Dominantu hodin tvoří kovová lilie uprostřed, jenž patří k symbolům obce (jedná se o erbovní znak pánů ze Zvole, majitelů obce v 16. století).

Hodiny jsou celkově zajímavě řešeny, jsou doplněny bílými kamínky, kůrou a zakrslými keříky, které oddělují jednotlivé stupně hodin.

Velmi rozšířeným typem jsou svislé hodiny umístěné zpravidla na zdech budov. Takové hodiny můžeme nalézt ve **Štěpánkovicích**, nad garáží u rodinného domku, u křižovatky ulic Mlýnská a Novodvorská. Nacházejí se asi ve výšce tří metrů. Jsou jednoduše řešeny, celokovové, s ukazatelem dlouhým asi jeden metr. Číselník tvoří římské číslice s ryskami a ukazuje čas v rozsahu VIII XII IV hodin.

Další svislé hodiny nalezneme také v Rohově či Sudicích

V **Rohově** se nacházejí na rodinném domku č. 170. Jsou ve výšce tří metrů nad zemí a mají rozměr 1,5 x 1,5 m. Číselník je jednoduchý bez jakéhokoliv zdobení a je tvořen římskými číslicemi v rozsahu IX XII IV hodin. Na jedné straně jsou však částečně poškozeny. Ukazatel je zhruba 1 m dlouhý. Hodiny vznikly pravděpodobně roku 1990.

Podobné hodiny jsou také v **Sudicích** č. 141, naproti fotbalového hřiště. Jsou ve výšce 3,5 metrů nad zemí, s rozměry 1,6 x 1 m. Ukazatel o délce 0,2 m vrhá stín na číselník tvořený arabskými číslicemi a ukazuje čas v rozsahu VIII XII III hodiny.

Číselník je navíc jemně zdobený. Číslo jsou umístěna na kreslené stužce, jejíž konce se zvlňují, stejně jako u číslice XII, která je tak více zviditelněná. Vznikly zřejmě roku 1990.

Jiného typu jsou hodiny v **Dolním Benešově** na ul. Opavské č. 435. Jsou umístěny v zahradě před domem na černém kovovém stojanu ve výšce 0,5 m a jeho rozměry činí 0,6 x 0,6 m. Jedná se o světle kovové polární prstencové hodiny s šikmým ukazatelem. Mají prstencový tvar a jeho hodinové přímky jsou rovnoběžné se zemskou osou. Ukazatel tvoří šikmý polos, který má tvar letícího šípku. Číselník je na koncích ozdobně vytvarován do růžice.

Již zaniklé sluneční hodiny byly k vidění na zámku v **Kravařích**, na její dvorní straně vstupního traktu. Jednalo se o svislé hodiny se šikmým ukazatelem. Podle starých fotografií byly zřejmě jednoduše ztvárněné, s arabskými číslicemi v rozsahu cca VIII XII IV hodiny. Hodiny byly zničeny, pravděpodobně při požáru r. 1937 a znovu již nebyly obnoveny.

V dnešní době se sluneční hodiny stávají nejen ukazatelem času, ale především nevšedním a zajímavým doplňkem, který upoutá pozornost nejednoho kolemjdoucího.

(Použitý zdroj: M. Brož, M. Nosek, J. Trebichavský, D. Pecinová, *Sluneční hodiny na pevných stanovištích*, Praha 2004.)

Pokud objevíte na Hlučínsku či v blízkém okolí další sluneční hodiny, ozvěte se na E-mail:

jana-nevrellova@seznam.cz

nebo napište do redakce.

Zazní i koledy a vánoční písně

Přiblížil se adventní čas a to je období očekávání nej-příjemnějších svátků v roce. Dobu, která má být věnována rozjímání, se Janáčkova filharmonie Ostrava pokusí svým posluchačům zpříjemnit několika koncerty. Jedním z nich je i vystoupení mladé talentované slovenské pěvkyně Lucie Duchoňové, která za doprovodu klavíristy a varhaníka Maroše Klátika uvede kromě vokálních skladeb známých autorů také výběr vánočních písní a koled. Koncert, který se uskuteční **14. prosince** od 19 hodin ve společenském sále DKMO, slibuje skvělý zážitek v hektické předvánoční době.

Vánoční koncert opět s Rybovkou

Při slově Vánoce si mnozí vybaví spíše hon na dárky v přeplněných obchodech, vánoční úklid a shromažďování a přípravu co největšího množství pochutin. Ale naštěstí je tu Rybova Česká mše vánoční, která atmosféru a kouzlo původních českých Vánoc pomáhá navrátit. A prosinec bez Ryby na Vánočním koncertě JFO by nebyl úplný. I letos tato skladba zazní **21. prosince** od 19 hodin ve společenském sále DKMO. Za dirigentským pultem stane M. Machek, sólové pěvecké party přednesou Z. Blašková, J. Ehrenbergerová, M. Olbrzymek, M. Šujan, dále vystoupí Chorus Ostrava se sbormistrem L. Pivovarským, k varhanám usedne Pavel Rybka.

Program Festivalu Souznění:

Čtvrtek 17.12. Ostrava, Stodolní ulice

18:30 - obchůzky s koledou v exteriérech i vybraných klubech po Stodolní ulici v Ostravě

20:00 koncert duchovní a sváteční hudby - Klub Templ

Pátek 18.12. Kostel Svatého Ducha v Ostravě - Zábřehu

V 19:00 - Koncert duchovní hudby - Collegium 1704 a Václav Luks, Igor František, Collegium Vocale 1704 (Barbora Sojková, Markéta Cukrová, Jaroslav Březina, Tomáš Král.

Sobota 19.12. Beskydy - Kozlovice; www.kozlovice.cz

8:00 - Vánoční jarmark s lidovými řemesly - centrum obce Kozlovice

9:00 - Obchůzky s koledou a volná vystoupení

12:00 - 1. výročí otevření Valašského pivovaru spojené s ochutnávkou kozlovického piva.

15:00 - Koncert duchovní hudby - Kostel sv. Michaela a sv. Barbory

18:30 - Adventně - vánoční pořad.

Neděle 20.12. Ostrava

10:00 - Mše svatá - Chrám Panny Marie Královny v Ostravě Mariánských Horách.

16:30 - Setkání s lidovými tvůrci a uměleckými řemesly, výstava betlémů - Dům kultury města Ostravy.

18:00 - Galakonzert Souznění v divadelním sále Domu kultury Města Ostravy.

Muzeum vodních mlýnů v Ostravě

Když jsme před časem zahájili opravy bývalého objektu po Technomatu, ještě jsem netušil, že to býval kdysi mlýn. Postupem času jsem získával nějaké informace o tom, že v budově, které dnes říkáme Mlejn byl krupný mlýn pánů Samuelly a Wechsberga. Mlýn byl založen v roce 1886 a pravděpodobně mlel do 1. světové války.

V průběhu posledních dvou, tří let jsem se zabýval myšlenkou jak zužitkovat skutečnost, že v této budově byl mlýn ne sice vodní, i když budova se nalézala mezi dvěma vodními zdroji - Mlýnskou struhou, která protékala za objektem a Valchařskou struhou, která jako stoka tekla před objektem, ale parní a to hned od svého vzniku.

Nitky se pomalu rozplétaly díky informacím od badatele pana Miroslava Kročka. Začal jsem hledat a nalézat další informace. Sesbíral jsem fakta o osmi mlýnech, které ještě ve 20. stol. existovaly v Moravské Ostravě a Přívoze.

Když se člověk začne zabývat nějakým tématem obvykle se dostává dál a dál, tak se stalo, že k osmi mlýnům, které mlely v Ostravě přibývaly další informace, někdy velmi kusé, jindy zase košaté, o dalších mlýnech na dnešním katastru města Ostravy (Poruba, Proskovice, Stará Bělá, Hrabová, Kunčice, Bartovice, Svinov, Třebovice).

Proto jsme se rozhodli informace, které se podařilo shromáždit dát k dispozici veřejnosti a to formou expozice, která vznikla vedle Galerie Mlejn jako její nedílná součást. Naši snahou je z této expozice vybudovat muzeum, ale muzejnictví - to je o sbírkách. Abychom mohli muzeum vytvořit začínáme sbírat vše co se dotýká mlýnů a mlýnských výrobků. Cílem bude vystavit exponáty na kterých se vyráběly v historické době kroupy. Proč kroupy z ječmene? No asi proto, že tento mlýn na Nádražní byl mlýnem krupným.

Více se už každý dozví při návštěvě expozice. Otevřena je stejně jako galerie - ve všední dny od 10.00 do 17.00 hod.

Eda Riedl

Galerie Mlejn, Ostrava, Nádražní 138a

A ještě něco o historii mlynářství

Až do počátku těžby uhlí, a ještě i dlouho poté, měla Ostrava zemědělský ráz. V okolí se nacházely mimořádně vhodné podmínky pro pěstování obilí, takže v Ostravě stávalo několik mlýnů. Ty využívaly Mlýnské náhonu, který vytékal z Ostravice. Pod Horním mlýnem, který stával zhruba v místech dnešního nádraží Ostrava-střed, se Mlýnský náhon dělil na Mlýnský potok a Valchařskou struhu. Ta se pak na Fifejdách, poblíž dnešní Nemocniční ulice, dělila ještě na horní rameno, které zásobovalo vodou rybníky (zhruba v místech dnešní železniční trati do Přívozu), a dolní rameno - vlastní valchařskou struhu. Ta pokračovala v místech dnešní železniční trati. Mlýnský potok obtéká opevněné město na západě a vedl k přívozkým mlýnům paralelně s Nádražní třídou. Z Mlýnské potoka ještě před hradbami odbočoval hradní příkop, který byl později zasypán...

Tyto a další zajímavé informace se dozvíte na expozici mlynářství v Ostravě.

Zastavení s letošními jubilanty

Představit prozaika, dramatika, publicistu a spisovatele **Oldřicha Šuleře** (1. 6. 1924 v Ostravě) je zdánlivě snadné, vždyť z jeho literární dílny vyšlo přes 40 knih. Kromě zmíněných knih je také autorem rozhlasových her, spolupracoval s mnoha periodiky a vytvořil přes 800 rozhlasových pořadů.

Uměleckým debutem před více jak půl stoletím začínajícího spisovatele - byla rozhlasová hra *Stanice Sousedov*, jejíž děj se odehrává za druhé světové války v malé stanici kdesi na Valašsku - hra v roce 1948 oceněna jako nejlepší v celostátní soutěži; v roce 1958 ji autor přepracoval do knižní podoby. Časopisecky Oldřich Šuleř debutoval už ve svých 21 letech v roce 1945 jako student právnické fakulty Univerzity Karlovy.

Je obtížné sdělit, která z knih Oldřicha Šuleře je nejvýznamnější a nejcennější. Neoprávněně na okraji spektra jeho literární tvorby je kniha *Úhlavní přítel* (2002) - tím úhlavním přítelem jsou sny mládí; ale zejména kniha *Třináctá komnata*, která je nezastupitelnou pomůckou pro začínající spisovatele, studenty a milovníky literatury. Ani *Ostravskou trilogii* (2009), která právě vstoupila do světa čtenářů, se literární dílo spisovatele Oldřicha Šuleře neuzavírá. Takže budme trpěliví a vyčkejme, jakou další knihou nás čtenáře pan spisovatel překvapí...

PhDr. Libor Knězek, CSc. (13. července 1929 ve Frenštátě p.R.), jeho literární dílo voní hornatým domovem ze severní strany Radhoště.

Po studiu na gymnáziu studoval literární vědu a estetiku na Karlově univerzitě, kandidátskou práci obhájil v Ústavu slovenské literatury SAV v Bratislavě, kde pak téměř půl století působil. Autorsky se podílel na půl druhé stovce knižních publikacích, přispíval do českých i slovenských literárních časopisů, věnoval se literárnímu místopisu a sestavil Encyklopedii světových literárních děl.

Posledních dvacet let se zaměřuje na literární a výtvarné tradice Frenštátska a Beskyd. Z jeho literární dílny vyšla na toto téma celá řada knižních svazků, například o životě a tvorbě Bohumíra Četny *Krajina černá lesem*, o Josefu Strnadlovi *Shledání s krajem*.

Literárních a výtvarných tradic Frenštátska se týkají knihy *Spisovatelé a výtvarníci zpod Radhoště*, vyprávění o osudech akademické malířky Marie Parmové-Kněžkové *Život v práci i tužbách* a kniha *Můj Frenštát*.

Čtenářský i kritický ohlas zaznamenala kniha *Ve Frenštátě mají rádi poezii* (Halas a Seifert s přáteli v Beskydech), odměněná Cenou E. E. Kische za literaturu faktu roku 2003. Knihu *S Radhoštěm v erbu* napsal o spisovateli, jazykovědci a kulturním pracovníku Františku Horečkovi. Básníku Josefu Kalusovi je věnována kniha *Z hor mne nikdo nevyláká*, která získala čestné uznání E. E. Kische za literaturu faktu roku 2005; podobně byla oceněna také kniha o prozaiku Janu Drozdovi *Pouť za pravdou života*, oceněné i v literární soutěži Ostrava v pohybu 2006. Kniha *Cesta z hořícího kruhu* pojednává o spisovateli Pavlu Tobiašovi. Součástí literární tvorby Libora Knězky je také svazek satirických veršů *Z literárního herbáře*.

Literární vědec a spisovatel Libor Knězek žije ve Frenštátě p.R., kde se věnuje výzkumu literárních tradic Frenštátska a Beskyd.

Aleš Kalivoda (7. července 1929, Polanka n.O.) je ostravský malíř. Ve své výtvarné tvorbě se věnuje krajinomalbě, zejména jej láká Poodří, okolí Polanky, Jistebniku a Beskyd. Častá jsou u něj i květinová zátiší. S technikou malování se seznamoval už od dětství. Jeho sousedkou byla akademická malířka Helena Salichová a on sám se dodnes považuje za jejího žáka.

Malování se intenzivně věnuje od roku 1984, kdy absolvoval kurzy kreslení u Jaroslava Domitera a malování u Jaromíra Zahela, Josefa Drhy a Karla Harudy. Nejaktivnější účastníci těchto kurzů posléze utvořili uměleckou skupinu GAMA, která se dodnes schází a pořádá výstavy v Ostravě a okolí.

Milan Báchorek (1939) - Skladatel, sbormistr, pedagog a organizátor hudebního života nejen na Ostravsku. Jeho nejvýznamnější díly jsou tři vokálně instrumentální skladby Lidice, Stereofonietta a Hukvaldská poéma.

Vyučoval ve Frenštátě p. R. a na ostravské konzervatoři, kde vykonával více než dvanáct let funkci ředitele. Dlouhé roky se v ostravském skladatelském svazu významně podílel na koncertním a hudebně-divadelním dění tohoto regionu.

Vedle komorní, orchestrální a scénické tvorby jsou v jeho díle výrazně zastoupeny zvláště vokální cykly pro různé typy pěveckých sborů, jejichž vedení neodmyslitelně patří k Báchorkově práci. (so)

**Knihovna města Ostravy
hudební oddělení
Výstava VZDÁLENÉ KRAJINY
Paličkována krajka
Daniely Banátové
2. 12. do 31. 12. 2009**

Otevřeno:
PO, ÚT, ČT, PÁ 9.00 - 18.00 hod.
ST zavřeno
SO 9.00 - 12.00 hod.
Po telefonické dohodě lze domluvit i jiný termín (599 522 521)
Knihovna města Ostravy, hudební oddělení, Mor. Ostrava, ul. 28. října 2 (u Sýkorova mostu) - 3. patro, společenský sál

Galerie výtvarného umění v Ostravě

Pojďte s námi do Betléma
Grafická díla inspirovaná tématem narození Krista v průběhu staletí
2. 12. 2009 – 7. 2. 2010
Dům umění

Vánoce v nás zpravidla vyvolávají sváteční atmosféru, ale stále méně si možná uvědomujeme jejich pravou podstatu. Tato výstava je připravena pro všechny, kteří si chtějí oživit znalosti o Kristově narození a o dalších příbězích, které podle Nového zákona s danou událostí souvisejí. Biblické téma Zvěstování Panně Marii, Klanění pastýřů a Tří králů, ale i Vraždní nevinátek a následný útěk Svaté rodiny do Egypta, bylo v historii výtvarného umění vždy považováno za jedno z nejdůležitějších a tím i výtvarníky nejčastěji vyhledávaných.

Výstavní sály GVUO jsou otevřeny:
úterý - neděle od 10.00 do 13.00
a od 13.30 do 18.00 hod.

Klub seniorů Elim Ostrava

Klub existuje již 13 let. Vznikl brzy po otevření nové modlitebny Církve bratrské v Ostravě na tř. 28. října 148. Klubové prostory přímo vybízí k aktivitám. Počet seniorů zúčastňujících se aktivit je velký.

Na zájmu o aktivity se výrazně podepisují ti, kteří klub vedou. O počáteční rozjezd klubu se zasloužila Dagmar Karásková, provdaná Maňásková. Její osobnost, zkušenosti z ošetrovatelské a pečovatelské služby a zájem o seniory se výrazně podepsal na úrovni a atmosféře klubu. Za to ji patří upřímný dík. Od roku 2002 se ujali vedení klubu manželé Kutí. Ti vnесли do vedení klubu generační porozumění s ohledem na svá seniorská léta a mimořádnou obětavost.

Kavárna ve které se klub seniorů schází, už není veřejně provozovanou a proto je nutno v době setkání klubu zajistit obsluhu. Vedení klubu také zajišťuje pravidelný pro-gram. Ten má rozmanitou podobu.

Každou středu odpoledne si obvykle posedí v družném hovoru se svými přáteli při malém občerstvení (káva, čaj, nealko, moučníky, chlebičky apod.) a programu, který spočívá v promítání filmů nebo diapositivů, přednáškách a klubových setkáních, ale i k informacím, gratulacím a předání malých dárek při životních jubileích seniorů. Na setkání klubu seniorů zazní také krátká úvaha, která je obvykle zaměřena na aktuální téma v křesťanském duchu. Jednou za měsíc je promítán film pro pamětníky.

Charitní středisko Gabriel

Charitní středisko Gabriel na Čujkovově ulici (v novém, moderním objektu u Náměstí SNP) v Ostravě-Zábřehu si získává oblibu mezi seniory.

Klub seniorů nabízí smysluplné využití volného času v rámci zájmových, vzdělávacích a společenských aktivit. Jednou týdně jsou pořádány zajímavé přednášky či besedy, třikrát za měsíc pak hudební „Odpoledne s písničkou“, kdy si hosté rádi zazpívají případně i zatančí. Oblibě se těší i seniorský „Dámský klub“, který probíhá každý čtvrtek dopoledne. Čtvrteční odpoledne je věnováno tvůrčím aktivitám v kroužku „Tvůrčivé ruce žen“, v pátek dopoledne mají seniorky možnost navštěvovat keramickou dílnu. Zájem je rovněž o kurzy základů práce na PC a práce s Internetem a o jazykové kurzy, mezi které patří kroužek angličtiny pro mírně pokročilé a konverzační kroužek němčiny. Můžete si také přijít zacvičit nebo jít na společnou vycházku do okolí Ostravy. Jednou měsíčně je pořádán celodenní výlet. Součástí střediska je Galerie G, ve které mohou umělecky založení senioři prezentovat své fotografie nebo jiná výtvarná díla. Probíhají

zde vernisáže. Účast v klubu je bezplatná. Na některé vzdělávací a společenské akce je vstupné dobrovolné. Mezi zajímavé aktivity patří kurz výtvarných technik pod vedením malíře Josefa Odrásky.

Z výletu na Lysou horu

Další informace o činnosti klubu získáte přímo na místě nebo prostřednictvím níže uvedených kontaktů. Rádi vás přivítáme v příjemném prostředí střediska. Nežůstávejte sami a přijďte nás navštívit a třeba se i zapojit.

Jana Paseková, vedoucí střediska
Charitní středisko Gabriel
telefon: 599 527 590, 731 534 002
e-mail: cho.gabriel@caritas.cz
web: www.ostrava.caritas.cz

PŘEDSTAVUJEME KLUBY

Snahou je rozšiřovat nejen škálu témat, ale zvát k přednáškám i nové přednášející. Krátké úvahy v křesťanském duchu nesledují jen úzce zaměřené poselství, ale jsou otevřeny pro širší ekumenická témata. Do klubu seniorů chodí lidé z různých církví, ale i ti, kteří nemají za sebou žádnou církevní a náboženskou minulost a zkušenost. Dá se říci, že klub seniorů Elim Ostrava je přátelským a přívětivým místem pro všechny seniory.

K pravidelnému programu patří i jednodenní autobusové zájezdy po blízkých kulturních památkách a pamětihodnostech. Tak např. letos jsme navštívili zámek ve Fulneku s museem Jana Amose Komenského a zámek v Kuníně. Na podzim se konal zajímavý pobyt v hotelu v Malenovicích, kde byl mimo jiné i prostor k procházkám uprostřed krásné beskydské přírody

Zbývá jen poděkovat manželům Kutým za laskavé a pečlivé vedení klubu seniorů a připojit pozvání do klubu seniorů Elim Ostrava. Pravidelná setkání se konají každou středu od půl druhé odpoledne. Naleznete zde přívětivé prostředí a zajímavé programy, které vás jistě zaujmou.

Ing. Jaroslav Orawski,
předseda výboru a ředitel Elim Ostrava

Svaz důchodců ČR Ostrava - Poruba

Dne 21. října 2009 uspořádala MO Svazu důchodců ČR o.s. Ostrava za podpory Statutárního města Ostravy již 6.ročník vědomostní soutěže **"Co znáš, co víš?"** Osm soutěžních dvojic odpovídalo na deset otázek a vybírali ze čtyř možných odpovědí. Otázky byly velmi rozmanité a byly zaměřeny na kulturu, sport a historii města Ostravy. Soutěžní otázky jako každoročně připravil člen výboru pan Zdeněk Mařák.

Nejvíce bodů a první místo získali p. Anna Židková a p. Albin Koloczek.

Anna Pinterová
Předsedkyně klubu

Abri-Flex

...vrátí Vám pocit svobody

ABENA®

- ABRI - FLEX

navlékací prodyšné plenkové kalhotky

Plenkové kalhotky pro dospělé, vhodné pro střední i těžké případy inkontinence, především u chodících pacientů. Maximální komfort při používání. Není nutná následná fixace.

**Výhodná
cena!**

www.abena.cz

Váš příběh

Pamětníci, vzpomínejte! Vzpomínky, které si nosíme v hlavě mají jednu nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevyprávíme, nemůže do nich nikdo nahlédnout. Je velká škoda odcházejí-li do nekonečna s námi, aniž by zkušenosti, poučení, radost byly odevzdány jiným.

V rubrice „Váš příběh“ se snažíme zabránit této ztrátě. Spolu s vámi chceme popisovat dějiny všedního dne obyčejných lidí od dětství, přes poznávání světa k podmínkám života a práce, až po překážky, které bylo potřeba překonávat. Těšíme se na vaše příběhy.

Štědrý večer aneb o zapomnětlivosti

I když je to k nevíře, vánoce, o kterých píši byly skutečně bílé. Sice jen trochu, ale byly! Ten bílý poprašek mi trochu vylepšil náladu, která na Štědrý den ráno nebyla právě nejlepší díky tomu, že v noci u mě propukly s plnou silou následky dvou hodin strávených v promrzlém kostele na předvánočním koncertě. Nastuzení bylo tak velké, že došlo dokonce na to, abych byla odvezena do okresního města otestovat si lékařskou pohotovost.

Dopoledne Štědrého dne jsem si opravdu představovala poněkud jinak než schoulená na tvrdé židli v čekárně pohotovosti. Při svém štěstí jsem tam dorazila chvíli poté, co byl lékař odvolán k případu do odlehlého kouta okresu. Tak jsem spolu s několika dalšími postiženými (a to jich prý bylo před námi již asi sto) byla nucena v nehostinné čekárně strávit víc jak hodinu. Nu což, o co delší bylo čekání, o to kratší bylo vyšetření! Důležité však bylo, že jsem obdržela recept na potřebné léky a ihned mohla zahájit léčbu.

Po návratu domů jsem byla tak akorát schopna usnout jako zabít. Ještěže jsem se předchozí den donutila k horečné činnosti: salát byl hotový, potřeboval pouze ozdobit, a rybí polévka také čekala už jen na křupavou housičku. Smažení kapra mi vrásky dělat nemuselo, protože tato činnost je už dlouhá léta manželovou doménou. A tak jsem prospala víc jako dvě hodiny. Když jsem se probudila, tak byl nejvyšší čas dokončit poslední drobnosti a převléci se do svátečního. Za hodinku měli přijít na večeři naši mladí. Ale ouha! Z odpoledního spánku se vždy těžce probírám i když jsem zdravá, natož pak když nejsem v potřebné kondici. A tak jsem veškeré další činnosti včetně večere absolvovala ve stavu mírné „praštěnosti“.

Následky otupení se projevily až po večeři, kdy se začalo „ježít“ (to je prosím terminus technicus našeho syna pro umístování dárků pod stromeček). Všechny pečlivě zabalené dárky jsem měla nachystány ve veliké tašce, takže jsem je přemístila ke stromečku bez problému.

Pak nastalo rozbalování dárků. Já seděla trochu bokem, pozorovala ostatní a snažila se poznat, zda se dárky líbí. To mám z celého nadělování nejraději! Když byly téměř všechny dárky rozbaleny, najednou mi blesklo hlavou: „Ježíšíš, bunda!“ No jasně, došlo k tomu, co jsem předpokládala. Zimní bunda, která byla mým hlavním dárkem manželovi, byla příliš rozměrná na to, aby se vešla tam, kde jsem měla schované ostatní dárky, a tak jsem ji zasunula hodně dozadu do své skříně, aby ji tatíček nenašel předčasně. Měla jsem sice trochu obavu, že na ni zapomenu, ale, že se to podaří tak dokonale, to jsem netušila...

Zapomenutý dárek vzbudil veselí, manžel se v zrcadle ujistil, že mu bunda padne, a snacha Hanička byla potěšená, že není „postižená“ sama. Jedním z jejích letošních dárků byla totiž halenka, kterou jsem pro ni koupila na Vánoce vloni a rovněž „moc dobře“ schovala...

Zdálo se, že jsou již všechny plody mé zapomnětlivosti pro tento rok sklizeny. Uklízeli jsme stužky, skládali vánoční papíry a pokukovali po televizi, kde už začala štědrovečerní pohádka. I já jsem se zakoukala na televizní obrazovku, kde si právě mládenec zavadával ze džbánu. Džbáně! V tu chvíli jsem se konečně probírala úplně. Tak i na syna Karla jsem dnes zapomněla! Honem jsem zmizela v pokojíku a přinesla dárek určený pro syna - víno v pěkné hliněné karafě a skleničku oliv plněných mandlemi, jež jsou Karlovou oblíbenou pochoutkou.

Jsem zkrátka člověk spravedlivý přece nemůže být mou zapomnětlivostí postižen jen někdo! Když všichni, tak všichni!

Jarmila Opravilová

Netradiční vánoční dárek pro vaše blízké

Hledáte-li originální vánoční dárek, můžete svým blízkým symbolicky adoptovat zvíře z ostravské zoo. Uděláte tak radost nejen svým nejbližším, ale také hrochům, tygrům nebo třeba šimpanzům, kteří žijí v nevhodných podmínkách starých výběhů stejně jako mnoho dalších zvířat. Podporou konkrétního zvířete formou adopce můžete přispět na jejich nové bydlení a

celkové zlepšení životních podmínek. Řadě zvířat již tato finanční pomoc sponzorů jejich životní podmínky značně zlepšila. Supi bělohlaví v nové voliérie poprvé odchováli mládě přirozeným způsobem bez pomoci ošetřovatelů jako vůbec první v České republice. Hroši obojživelní získali novou napáječku, která jim umožňuje celodenní přístup k čerstvé vodě. A nový výběh pro pandy červené vznikl také zásluhou sponzorských darů.

Adoptovat můžete jakékoliv zvíře již od částky 200,- Kč na rok. Obdarovaná osoba získá děkovný list, obrázek „svého“ zvířete a od částky 1 tis. Kč také volnou vstupenku do zoo. Mezi nejčastěji adoptovaná zvířata patří hroši, tygři a medvědi.

Informace o adopci najdete na www.zoo-ostrava.cz. Dále také můžete psát na E-mail: ondrusova@zoo-ostrava.cz nebo telefonovat na: 596 243 316.

Senioři přijďte mezi nás

Pokud chcete být informováni o záležitostech prospěšných pro život seniorů a zdravotně postižených, přidejte se k nám. Schůzky koordinační rady se konají v Ostravě, Na

Jízdárně 18 (za krajským úřadem) a to každý měsíc. Další schůzky jsou 27.1.; 24.2.; a 31.3. 2010.

Ing. Lubomír Pásek, předseda Koordinační rady seniorů a zdravotně postižených Ostrava. (Tel. 596 632 772)

Dělnické a úřednické kolonie se stavěly pro zaměstnance dolů

Dělnické a úřednické kolonie se stavěly pro zaměstnance dolů, kteří přicházeli na Ostravsko za prací. Vyřešilo se tím stálé bydlení pro jejich rodiny a upevnila se vazba k zaměstnavateli.

Pro majitele dolů a hutí to znamenalo stabilitu pracovních sil. Výstavba kolonií byla později omezena I.světovou válkou a ukončena hospodářskou krizí v 30.letech minulého století. V té době měly kolonie v Ostravsko-karvinském revíru 4740 domů s 20.310 byty. Bydlelo v nich (podle tehdejšího sčítání v roce 1928) 94.489 obyvatel. Budování kolonií začalo v polovině 19.století a jednalo se o celé osady. Pro dělníky se stavěly vesměs přízemní domy, převážně s jednou obytnou místností a kuchyní. Suché záchody byly venku. Tam ještě stávala i kůlna pro palivo a chlív pro drobné zvířectvo. Z počátku se chodilo pro pitnou vodu ke studnám, později byl zaveden v dělnických domech jeden vodovod pro jedno podlaží.

Pro úředníky se stavěly vícepodlažní domy, kde byty měly několik obytných místností s kuchyní, suchým záchodem (později WC). Koupelny v úřednických domech se objevily mnohem později. Jednotlivé byty měly vodovody.

Domy pro inženýry byly i se zahradou. Byty měly mnoho obytných místností, kuchyň, WC a koupelny, pokoj pro služku, garáž, zahradu, skleník apod.

Tehdejší přiděl uhlí pro otop byl u dělníků 54 metrů, úředníci měli 108 metrů a dva kubické metry dřeva.

Asi od 20.let minulého století se začaly stavět pavlačové domy (vícepodlažní). Na pavlači bylo společné sociální zařízení pro několik bytů. Součástí některých kolonií byly pekárny, udírny a někde i samostatné prádelny. Téměř u všech domů byly malé zahrádky. Kolonie se stavěly u závodů, bez vazby k obcím.

Doly vlastními zaměstnanci zajišťovaly odvoz odpadků, fekálií, údržbu vodovodní sítě, kanalizace a také veškerou stavební údržbu. Nájemné za byty bylo velmi nízké.

Život v koloniích měl svá pravidla. Tehdy měl málokdo rozhlasový přijímač, nebyla ještě televize, a tak se lidé scházeli před domky. Hrála harmonika, zpívalo se, vznikaly první lásky. Pěkně to zhudebnil Rudolf Kubín v operetě „Děvčátko z kolonie“.

Objevovaly se pokusy vytvořit bydlení v zeleni - takové zahradní město. Jde o Jubilejní kolonii v Kunčičkách. Uvnitř městských bloků se kolonie stavěly sporadicky. Finské domky se začaly stavět koncem čtyřicátých let minulého století. Byly jednopodlažní se zahrádkou. Mnozí zaměstnanci si domky zakoupili, upravili a bydlí v nich dodnes.

V rámci výstavby města po druhé světové válce začala postupná likvidace kolonií a výstavba sídlišť. Mnohé kolonie zanikly pro havarijní stav domů, který byl zapříčiněn poddolováním, špatnou údržbou, nedostatečnými a starými inženýrskými sítěmi apod. A hlavně, vznikla touha bydlet v modernějších bytech s koupelnami a ústředním topením.

Od r. 2002 jsou prováděny průzkumy starých kolonií, shromažďuje se dokumentace k zařazení do evidence památkového ústavu. K zápisu do kulturních památek jsou navrženy Jubilejní osada Alexander, Stará a Nová osada u Dolu Alexander, Kolonie U kostela a U koule v Mar. Horách.

Dále jsou to kolonie Ferdinandská, Petrská a Josefská v Michálkovicích, Mexiko v Petřkovicích, Zvěřina na Slezské Ostravě a Stará Louisova ve Vítkovicích.

Podle statistických údajů bylo v r. 1929 v hornické oblasti celkem 17.922 dělnických bytů. Z toho 14 třípokojových, 802 dvoupokojových, 15.937 jednopokojových a 1169 bytů mělo pouze kuchyň. Z celkového počtu 2134 úřednických bytů bylo 168 pětipokojových, 153 čtyřpokojových, 249 třípokojových a 1564 dvoupokojových.

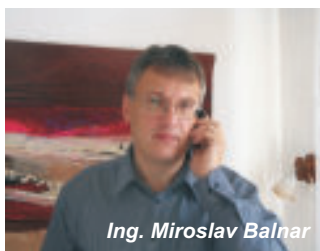
Vítězslav Hettenberger

Použitá zdroje::Jaroslav Bílek(1966), články Karla Jiříka, Michaely Ryškové a Libora Telaříka. Foto: Archiv města Ostravy, archiv VÍTKOVIC a Ostravské muzeum.

Zateplujeme se "ZELENOU ÚSPOROU"

Ing. Miroslav Balnar

Stále více starších montovaných staveb dnes prochází ozdravnou kúrou, která spočívá v jejich zateplení a celkové revitalizaci. S problémy s vysokým procentem tepelných ztrát se dnes nepotýkají jen majitelé panelových domů, ale i obyvatelé starších rodinných domů.

Na první pohled pak tyto stavby v novém kabátě hýří barvami. Jen málo investorů dnes napadne taková nerozvážnost, že by si tuto rekonstrukci objektu prováděli vlastními silami. Většinou jsou tyto vysoce odborné práce svěřovány specializovaným firmám, které jsou pro toto řádně proškoleny a nesou **záruky za provedenou práci**.

Pro správné rozhodnutí majitelů bytových domů o realizaci komplexní revitalizace bytových domů rozhodně přispívají informace o dotačních programech, které podporují rekonstrukce. Jedná se především o dotace

z „Programu Panel“ nebo „Zelená úspora“. Odborná firma, která provádí zateplování staveb vám poskytne informace ke správnému rozhodnutí o zajištění výše a typu státní dotace vč. zajištění všech nutných podkladů pro podání žádosti o dotaci jako např. projektová dokumentace, energetický audit, průkaz energetické náročnosti budovy, odborný posudek aj.

V případě, že se rozhodnete zateplovat musíte si předem zodpovědět několik otázek. Například jakým materiálem budeme zateplovat, v jakém stavu je střecha, balkony a okna. V neposlední řadě v návaznosti na zvolenou tepelnou izolaci (nejčastěji polystyren nebo minerální vlna) se musíte rozhodnout pro správný typ povrchové úpravy. Většinou to bývá některá z mnoha druhů pastovitých strukturálních omítek (silikátová, silikonová). Každá z těchto omítek však má jiné fyzikální a technické vlastnosti, které je nutno vzít v úvahu s ohledem na roční dobu ve které provádíme zateplení. Dalším důležitým momentem je návrh tloušťky izolantu tak, aby vyhovoval tepelným normám a zajistil nám, že zateplený objekt odstraní a vyloučí případné plísně. Tloušťku tepelné izolace doporučuji zjistit výpočtem tepelných ztrát stávajícího obvodového pláště. K tomu nám nejlépe poslouží energetický audit a nově také průkaz energetické náročnosti budovy.

Odborné záležitosti musíme vždy řešit před vlastním zahájením stavby ve spolupráci s odborníky na danou problematiku (projektanti, realizační firmy). Taková konzultace se rozhodně vyplatí, neboť zateplením se sníží

náklady na vytápění, prodlužujeme celkovou životnost stavby, můžeme volit nová barevná řešení a zejména pak u panelových domů odstraníme tepelné mosty a získáme zcela nový atraktivní vzhled budovy.

Při rozhodování o použitém zateplovacím systému je důležité dbát na to, aby systém byl jako celek certifikován. Toto je podstatné z hlediska poskytovaných záruk na systém a rovněž z hlediska technologického. Firmy, které nám mají práce provádět musí mít pracovníky na použitý systém řádně proškoleny a vlastnit certifikát ISO 9001. Bývá pravidlem, že zástupci firem, jejichž systém aplikujeme provádějí na stavbách nezávislý technický dozor při realizaci a dbají, aby realizační firma provedla práce řádně a v souladu s technickými normami a předpisy.

Pro vlastní realizaci je nutno vzít v úvahu i roční období. Aplikace stavebních prací by měla proběhnout nejlépe při teplotách od +5 C - 25 C. Z toho vyplývá, že nejpříznivějším obdobím jsou jarní a podzimní měsíce kdy nebývají velké výkyvy teplot. Proto ne vždy vybíráme firmu jen podle ceny, ale je třeba vzít v úvahu i ostatní okolnosti. Správným výběrem zateplovacího systému a odborné firmy se můžeme vyhnout nepříjemnostem, které pak následně vyplývají z nekvalitně provedené práce, nedodržení záruk a problémy s reklamací. Finanční náklady na zateplení nejsou zanedbatelné, zpravidla se pohybují v rozmezí od 900 Kč do 1 300 Kč/m² v závislosti na použitém materiálu, proto se nám tato pečlivá příprava a výběr vyplatí.

Zateplení domu je nutno řešit vždy komplexně. Rozhodně je nesystémové řešení např. letos zateplit plášť budovy a příští rok se dát do výměny oken či oprav balkónů. Ve vašem rozhodování o tom, kdy začít se zateplením určitě bude hrát důležitou roli okolnost, že ceny energií každoročně stoupají. Proto rychlé a správné rozhodnutí může ušetřit mnoho finančních prostředků.

Ing. Miroslav Balnar

Průmyslové centrum
Vratimovská 624/11, Ostrava - Kunčičky

mobilní telefon: 777 729 127

www.renomixplus.cz

e-mail: miroslav.balnar@renomixplus.cz

Rádi vám při rozhodování poradíme:

Ve dnech 17. - 20. února 2010 se koná na Výstavišti Černá louka v Ostravě výstava „**Stavba Ostrava 2010**“.

Při předložení tohoto kuponu vám na požádání zpracujeme bezplatně cenovou nabídku na zateplení vašeho panelového nebo rodinného domu a zdarma poskytneme kompletní poradenský servis včetně zajištění všech podmínek k získání dotací.

Nástroj, který zdobí koncertní síň

Uplynulo devětdvacet let od chvíle, kdy jsem jela na reportáž do Krnova, do tehdejšího závodu VARHANY Krnov-Rieger-Klos. Je to neuvěřitelné, že si celou anabázi pamatuji jako by to bylo včera. Psala jsem tehdy pro časopis, který dostá-

vali všichni pracovníci dřevařského průmyslu, ale i lesáci a vodáři. Varhany - nádherný nástroj se tehdy vyráběl na speciální objednávku pro Palác kultury v Praze. Dřevo na píšťaly poskytl lesy z Jeseníků, protože tam jsou místa, kde se nachází rezonanční dřevo, které roste právě tak, že se dá na hudební nástroje skvěle použít. Varhany s číslem opusu 3510 měly samozřejmě ještě celou škálu píšťal z cínu a zinku. Ty byly odlity přímo v krnovském závodě, který byl založen již v roce 1873 Františkem Riegreem ze Sosnové.

Pohled na skoro smontovaný nástroj, sedmnáct metrů vysoký, mne tehdy doslova ohromil. Montážní sál byl plný zařízení - jako jsou hrací stoly, různé píšťaly a lešení. Krnovští varhanáři pracovali soustředěně, byli už totiž zvyklí na různé požadavky zákazníků z Evropy, ale i zámorí. S určitou pýchou a hrdostí mluvili o svém závodě, který se může rovnat i nejlepším zahraničním firmám. Každé varhany, které závod kdy opouštěly byly vlastně originálem.

Ale vraťme se k nástroji pro Palác kultury. Varhany, které už byly tehdy před dokončením, se musely vyladit, pak opět rozmontovat a připravit na převoz. Dovedete si představit, že nástroj vysoký asi jako patrový dům dal montážníkům pořádně zabrat. Nejvyšší píšťaly měřily až 7 metrů. Po převozu následovalo v kongresovém sále opětovné smontování. Nástroj byl obdivován našimi i zahraničními hosty, ale příliš velké využití neměl. Posloužil jen k několika málo koncertům a natočení jediného CD. Bylo to v době, kdy varhaní hudba nebyla příliš protěžována, zejména i proto, že připomínala chrám nebo náboženské myšlenky. Velebné zvuky ale lidé vnímají určitě jako krásné pohlazení po duši.

Přáním Janáčkovy filharmonie v Ostravě, skvělého hudebního tělesa bylo mít právě tento hudební nástroj a tak se stalo, že se s Prahou její představitelé dohodli, a ony krásné varhany z Paláce kultury mohly být převezeny do Domu kultury města Ostravy. Určitě to byla dobrá volba. A tak se po jeho složitém rozebrání a stěhování pustili krnovští varhanáři také do úpravy varhan. Jako hlavní odborník u montáže pracoval Jan Kostera z Krnova a zjistil, že počet píšťal se musí snížit asi ze sedmi na pět a půl tisíce.

Varhany omlazené a přizpůsobené naší provizorní koncertní síni měly svou premiéru a první slavnostní koncert dne 20. října 2000. Na něm zahráli varhaníci zvučných jmen.

Nástroj se tak po mnoha letech vrátil vlastně domů, do svého rodného kraje, kde se „narodil“. Určitě přinese ještě mnoho krásných zážitků milovníkům varhanní hudby. Když se na něj při koncertech zadíváte, upoutá vás jeho majestátnost a krása, která nás bude v Ostravě jistě ještě mnoho desetiletí provázet.

Až uslyšíme letos o Vánocích varhanní hudbu (třeba v některém malém kostelíku), vzpomeňme si na tuto anabázi krásného nástroje, který máme v Ostravě, a který se vrátil po letech domů.

Hana Kuchařová

**Redakční rada SeniorTipu
přeje všem čtenářům
krásné prožití vánočních svátků a
mnoho štěstí
v roce 2010**

ABC servis

**Počítače a notebooky pro seniory a
studenty !!!**

Cena již od 8600 Kč nebo 6600 Kč vč. DPH

Bližší informace najdete na:
www.abcservis.com - E-Prodejna
nebo: Tel. 596115893, 603 420 901
E-mail: abcservis@seznam.cz

**ABC servis spol. s r.o.
Bieblova 8 , Ostrava
(firma vznikla v roce 1990)**

**V ceně počítačů je zahrnut dovoz, instalace Internetu a
zaškolení obsluhy. Dodáváme i starší PC se zárukou 1 rok.**

Vydává Společnost senior, občanské sdružení za přispění grantu
Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, Statutárního města
Ostravy a Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: MUDr. Blanka Malá, Mgr. Pavla Pešatová,
Ing. Lubomír Pásek, MUDr. Hugo Příbyl, Ph.D.,
Marie Kalinová, Ing. Jiří Muladi, Hana Juračáková
Registrační značka MK ČR E 14221

Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18,
702 00 Ostrava 1

IČO 265 95 982

Tel.: 728 466 105

e-mail: info@seniortip.cz

www.seniortip.cz

Místo, kde věcem vrací půvab

Frýdecký zámek (původně gotický hrad z 1. poloviny 14. století, přestavěn v letech 1636-51 a koncem 18. stol. na zámek) dnes slouží jako vlastivědné muzeum. Kromě prostorů přístupných návštěvníkům zde existují také místa dostupná jen zasvěceným. Patří k nim dílny konzervátorky a restaurátorky paní Aleny Pustkové. Za dveřmi prvního nádvoří se host najednou octne ve směsici předmětů, uměleckých a historických artefaktů od středověku až po současnost. Středověké kachle, zbraně, obrazy, porcelánové figurky, prapory, textilie a vše, čím lidé kdysi žili a čeho se dotýkali až po současnost. Taková přehlídka času, který už se stal historií.

Jaká byla vaše cesta k tomuto uměleckému řemeslu?

„Po ukončení základní školy jsem se vyučila dámskou krejčovou, protože jsem neměla možnost dostat se ihned na výtvarnou školu. To, že je dobré mít řemeslo se mi v dalším životě mnohokrát potvrdilo. Když jsem vystudovala v Brně střední uměleckoprůmyslovou školu, obor propagační výstavnictví, nebylo jednoduché najít zaměstnání. Propagační dílny omezovaly stavy a stát se písmomalířem mne nelákalo.“

Dozvěděla jsem se o možnosti pomaturitního studia při Moravském zemském muzeu v Brně a stala se muzejním konzervátorem. Nejprve jsem pracovala v právě vzniklém památkovním Partyzánských tradic na Čeladné, kde kdysi působil čeladenský básník Jaromír Kalus. Byly to pro mě dva tvrdé roky, kdy jsem si vyzkoušela více profesí. Byly však vyváženy setkáním s mnoha osobnostmi, které památkou prošly a vyprávěly mi své příběhy. Nejvzácnější setkání bylo se synem samotného básníka Jaromírem Kalusem.

V roce 1982 jsem získala vytoužené místo muzejního konzervátora na frýdeckém zámku. Začala jsem pracovat v dílně pod vedením Milana Borise, který mne naučil vše, co jsem do té doby o konzervování muzejních předmětů nevěděla. Největší autoritou byla a je pro mne paní Jiřina Veselská, která tehdy vedla společensko-vědní oddělení. Tak jsem se stala tělem i duší muzejníkem. Každý den jsem se těšila do práce. Ale uběhlo 27 let, a už jsem na zámku jedna ze služebně nejstarších, i když už vlastně nejsem zaměstnancem. V roce 1997 došlo k reorganizaci, dílnu mám v pronájmu a muzeum mi dává zakázky.

Mám stále hodně zákazníků, že nezbyvá čas ani na dovolenou. Nedá se spočítat, co vše už mi prošlo rukama, Pracuji se dřevem, kovy, keramikou, porcelánem, textilem. Dostala jsem se k archeologii, pracuji pro různá muzea - např. Valašské muzeum v Rožnově, Opavské slezské muzeum, Sedliště, Památník v Raškovicích, Frýdlant n. O. a nabízí se další spolupráce. Věnuji se i vlastní tvorbě, baví mne práce se sádrou a hlinou, ale v popředí bude vždy zručná práce.“

Za docela obyčejnými dveřmi na nádvoří frýdeckého zámku se skrývá neobyčejný svět. Středověk si tady podává ruku se současností. Ale je tady i tajemství, jak vrátit omšelým věcem půvab, aby vypadaly jako nové.

Alena Pustková se středověkou zbraní

Je to tajemství dovednosti a umění konzervátorky a restaurátorky paní Pustkové, která této neobyčejné činnosti zasvětila celý svůj profesní život.

Text a foto: Richard Sobotka

Výrobce speciálních zdravotnických pomůcek

Kučera

Obouvák a vyzouvák ponožek

Cena 449 Kč
za obě pomůcky dohromady
nebo 329 Kč – obouvák
a 129 Kč vyzouvák
+ poštovné

Nazouvák a vyzouvák ponožek jsou novinkami na trhu a mají široké zaměření pro lidi s různými zdravotními problémy. Pomůcky jsou vhodné pro navlékání a sundávání všech druhů ponožek včetně silonových a speciálních kompresivních ponožek na křečové žíly.

Tyto pomůcky uvítají především lidé, kteří mají problémy s páteří, zády, kyčlí, koleny, klouby apod., dále lidé po úrazech, lidé trpící nadváhou, těhotné ženy a v neposlední řadě lidé staří.

Sami se přesvědčíte, jak snadno si s pomocí nazouváku ponožky navléknete a s pomocí vyzouváku ponožky sundáte, zcela bez cizí pomoci, bez nutnosti ohýbání se nebo třeba jen pomoci jedné ruky.

Postup nazouvání

Postup vyzouvání

„Nazouvák a vyzouvák ponožek jsou praktické a jednoduché pomůcky, které usnadní život lidem s pohybovým onemocněním všech věkových kategorií. Ocení je nejen senioři s kloubním onemocněním chronického charakteru, ale i mladší lidé např. po úrazech nebo operacích meziobratlových plotének. Používat tyto pomůcky lze u všech diagnóz a bez jakýchkoliv omezení.“

primář
MUDr. Radek Brauner
rehabilitační lékař, Brno

Naše pomůcky si můžete zakoupit na našich webových stránkách, případně objednat telefonicky, nebo písemně. Pomůcky vám budou doručeny na dobírku na adresu v nejkratším možném termínu, maximálně do 14 pracovních dnů od přijetí objednávky.

V případě nespokojenosti garantujeme 30 denní lhůtu na vrácení peněz.

Naše pomůcky jsou patentově chráněny, můžete si je zakoupit pouze od nás, případně od našich smluvních obchodních partnerů.

Adresa pro písemné objednávky:
Jaroslav Kučera
V Zahradách 475, Moravská Nová Ves 691 55, Česká republika
IČO: 719 761 91

www.kucera-cz.com nebo www.obouvak.cz
tel. +420 327 314 666
+420 736 743 350
+420 721 353 838